

Door een zware storm kan niemand Fair Isle betreden of verlaten.
Juist dan wordt op het eiland het lichaam van een bekende vrouw gevonden...

ANN CLEEVES

BLAUW LICHT

LITERAIRE THRILLER

Over het boek

Detective Jimmy Perez weet dat het lastig wordt als hij zijn verloofde aan zijn ouders op Fair Isle wil voorstellen, omdat in de hechte gemeenschap nieuwkomers argwanend in de gaten worden gehouden.

Door de herfststorm die over de Shetlandeilanden raast, is het bijna onmogelijk om het eiland te betreden of te verlaten. Iedereen zit vast en de spanning tussen de bewoners en bezoekers loopt op. Als de mooie Angela, televisiepresentatrice en eigenaresse van de Fair Isle vogelobservatiepost, wordt vermoord reageren de eilandbewoners met angst en woede. Jimmy moet zonder hulp van het vasteland de zaak zo snel mogelijk proberen op te lossen.

Dan gebeurt waar iedereen bang voor is: er wordt nog een moord gepleegd. Daardoor wordt de druk voor Jimmy nog groter. In het blauwe licht van de storm en het onweer volgt de verrassende en onthutsende ontknoping.

De pers over *Blauw licht*

‘Zoals gewoonlijk is het plot sterk en de achtergrond fascinerend. Het verhaal wordt opgebouwd tot een choquerende climax met een akelig overtuigende epiloog.’ – *The Spectator*

‘Het vermogen van Cleeves om een ouderwets goed opgebouwde plot te combineren met psychologische diepgang, maakt haar zelf tot een zeldzame vogel.’ – *The Telegraph*

Over de auteur

Ann Cleeves heeft aan de universiteit van Sussex gestudeerd en is daarna onder andere reclasseringsambtenaar, kok bij een vogelobservatiepost en reservekustwachter geweest voordat ze begon met het schrijven van thrillers en detectives. Inmiddels heeft ze tweeëntwintig boeken op haar naam staan en won ze voor *Ravenzwart* de Duncan Lawrie Dagger (Gold Dagger Award) voor Best Crime Novel.

De spanningsnieuwsbrief

Wilt u op de hoogte blijven van alle nieuwe spannende boeken van A.W. Bruna Uitgevers, dé thrilleruitgever van Nederland? Geeft u zich dan op voor onze spanningsnieuwsbrief via onze website www.awbruna.nl

Colofon

Oorspronkelijke titel

Blue Lightning

© Ann Cleeves 2010

Vertaling

Erik de Vries

Omslagbeeld

B2M Productions/Getty Images (portret); Fotolia (veren)

Omslagontwerp

Wil Immink Design

© 2011 A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

ISBN paperback 978 90 229 9873 1

ISBN e-book 978 90 449 6188 1

NUR 305

Ann Cleeves

Blauw licht

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

Voor mijn wijze, grappige en ontembare dochters.

1

Fran sloot haar ogen. Het kleine vliegtuig daalde plotseling, leek uit de lucht te vallen en stabiliseerde even voordat het vooroverkantelde als een achtbaan. Ze opende haar ogen en zag een grijze rots voor hen opdoemen. Hij was zo dichtbij dat ze de witte strepen vogelpoep en restanten van oude nesten kon onderscheiden. Onder haar kolkte de zee. Opspattend water en wit schuim werden door de krachtige wind over het wateroppervlak gejaagd.

Waarom doet de piloot niets? Waarom blijft Jimmy daar maar zitten, wachtend tot we allemaal dood zijn?

Ze zag de klap al voor zich, het moment dat het vliegtuig de stenen zou raken, verwrongen staal en uiteengereten lichamen. Nul overlevingskansen. *Ik had mijn testament moeten opmaken. Wie zal er voor Cassie zorgen?* Op dat moment realiseerde ze zich dat ze voor het eerst in haar leven bezorgd was over haar fysieke veiligheid; ze werd bevangen door een irrationele paniek die haar hersenen bedwelmde en haar denkvermogen bevroor.

Toen steeg het vliegtuig licht, leek de rand van de rots net te missen. Perez wees bekende herkenningspunten aan: North Haven, het onderzoekscentrum bij de noordelijke vuurtoren, Ward Hill. Fran had de indruk dat de piloot nog steeds moeite had het vliegtuig recht te houden en dat Perez hoopte haar te kunnen afleiden terwijl hij hortend en stotend de landing inzette. Even daarna hobbelden ze over de landingsbaan.

Neil, de piloot, bleef zwijgend zitten, zijn handen om de stuurknuppel. Fran bedacht dat hij bijna net zo bang moest zijn geweest als zij.

‘Geweldig gedaan,’ zei Perez.

‘Ach,’ Neil grijnsde kort. ‘We moeten oefenen voor de medische vluchten. Maar op een gegeven moment dacht ik echt even dat we rechtsomkeert moesten maken.’ Hij voegde daar op dwingende toon aan toe: ‘En nu eruit, jullie tweeën. Ik heb een lading bezoekers die ik moet rondvliegen, en volgens de voorspelling wordt het weer slechter. Ik wil hier niet de rest van de week vastzitten.’

Een kleine groep mensen stond bij de startbaan te wachten; ze worstelden om rechtop te blijven staan, met hun rug naar de wind gekeerd. De tassen van Fran en Perez waren al van boord gehaald en Neil zwaaide naar de wachtende passagiers ten teken dat ze aan boord konden komen. Fran merkte nu pas dat ze trilde. Ze had het ineens koud gekregen nadat ze uit de bedompte cabine van het kleine vliegtuig was gestapt, maar ze wist ook dat het een reactie was op haar angst, en op het vooruitzicht van de ontmoeting met Perez' familie en vrienden, die op haar wachtten. Deze plek, Fair Isle, had hem gevormd. Hij was hier opgegroeid en zijn familie woonde hier al vele generaties. Wat zouden ze van haar vinden?

Ze stelde zich voor dat het zou verlopen als een heel stroef sollicitatiegesprek, en bij aankomst was ze dan ook niet kalm, beheerst en getooid met een glimlach. Normaal gesproken kon ze net zo charmant zijn als ieder ander, maar de doodsangsten tijdens de vlucht, die nog door haar lijf gierden, hadden van haar een stotterend en trillend hoopje zenuwen gemaakt. Ze hoefde niet direct in actie te komen, omdat Neil de passagiers het vliegtuig in had gedirigeerd. Hij taxiede richting het einde van de startbaan, om klaar te staan voor de terugvlucht naar Tingwall in Shetland. Het geluid van de motoren was dichtbij en te hard om een comfortabel gesprek te kunnen voeren. Even was het stil voordat de motoren opnieuw tot leven kwamen en het vliegtuig schuddend langs hen heen joeg, de lucht in. Nu al leek het klein en kwetsbaar als het speelgoedvliegtuigje van een kind, een speelbal in de sterke wind. Het vloog over hun hoofden, stabiel nu, in noordelijke richting en verdween uit het zicht. Iedereen in de buurt van Fran slaakte een zucht van verlichting. Ze vond dat ze de gevaren van de vlucht niet had overdreven. Het was niet de hysterie van een vrouw uit het zuiden. Dit was geen gemakkelijke plek om te wonen.

2

Jane voegde de margarine bij de bloem en liet het mengsel door haar vingers glijden. Ze gaf de voorkeur aan boter om scones mee te maken, maar het budget van het onderzoekscentrum was krap en de vogelaars hadden altijd zoveel honger als ze terugkwamen om te lunchen, dat ze zich niet kon voorstellen dat zij het verschil zouden proeven. Ze stopte even toen ze het vliegtuig hoorde overvliegen en glimlachte. Het had dus weten op te stijgen. Dat was goed. Er waren zes vogelaars aan boord die in het centrum verbleven. Minder bezoekers betekende minder werk voor de kok, de mensen die hier vanwege het weer vast kwamen te zitten raakten bovendien toch maar gefrustreerd. Ze had er lol in om een of andere machtige zakenman te vertellen dat hij zelfs met al het geld van de wereld niet van het eiland af kon komen – tijdens een zware storm vertrok vliegtuig noch boot, ongeacht de hoeveelheid contanten die de piloot danwel schipper in het vooruitzicht werd gesteld – maar ze hield niet van de sfeer die er heerste onder mensen die tegen hun wil moeten achterblijven. Ze leken wel gijzelaars, iedereen reageerde anders op zo'n situatie. Sommigen werden zwijgzaam en legden zich erbij neer, anderen raakten uitzinnig van woede.

Ze voegde room aan het mengsel toe. Hoewel ze elke dag een partij scones bakte en het inmiddels met haar ogen dicht kon, woog ze de bloem en mat ze de hoeveelheid melk af. Zo werkte ze nu eenmaal: behoedzaam en precies. Ze had een stuk kaas over dat op moest, dus raspte ze dat en roerde het erdoor. Het schoot haar te binnen dat ze brood moest maken als de boot morgen niet kon varen. De vriezer was bijna leeg. Ze rolde het sconedeeg uit, sneed er cirkels van en legde die op de bakplaat, dicht tegen elkaar aan zodat ze goed zouden rijzen. De oven was al op temperatuur, dus schoof ze de plaat erin. Toen ze weer overeind kwam zag ze iemand in een groene regenjas langs het raam lopen. De muren van het oude huisje bij de vuurtoren waren een meter dik, en dankzij het zeewater was het glas bedekt met een laagje zout; het zicht was dus beperkt, maar het moest haast Angela wel zijn, terug van haar rondgang langs de Helgoland-vallen.

Dit was het tweede seizoen dat Jane meemaakte in het Fair Isle-centrum. Ze werkte er sinds de lente van het vorige jaar. Ze had een advertentie gezien in een tijdschrift over landelijk wonen en had ter plekke besloten om erop te reageren. Een impuls, misschien wel de eerste impulsieve daad uit haar leven. Wat volgde was een soort sollicitatiegesprek per telefoon.

‘Waarom wil je je zomer doorbrengen op Fair Isle?’

Jane had die vraag natuurlijk verwacht; ze was zelf HR-manager geweest en had in die functie talloze sollicitatiegesprekken afgenomen. Ze had iets onschuldigs geantwoord over een nieuwe uitdaging, de kans om uit te zoeken waar haar toekomst lag. Het ging tenslotte maar om een tijdelijke aanstelling, en ze kon horen dat de persoon aan de andere kant van de lijn de wanhoop nabij was. Het seizoen zou al over een paar weken beginnen en de kok die was aangekomen, had ineens met haar vriend de benen genomen naar Marokko. In werkelijkheid lag de zaak natuurlijk een stuk gecompliceerder: mijn partner heeft besloten dat zij kinderen wil. Ik ben bang. Waarom heeft ze niet genoeg aan mij? Ik dacht dat we allebei gelukkig en tevreden waren, maar zij zegt dat ik haar verveel.

Het besluit om naar Fair Isle af te reizen was te vergelijken met het wegduiken onder de dekens zoals een kind dat doet. Ze probeerde te ontsnappen aan de vernedering, aan het dagende besef dat Dee daadwerkelijk iemand had gevonden die net zo graag een kind wilde als zij, dat Jane alleen was en bijna niemand had. Toen ze hoorde dat ze de baan in het centrum kreeg, gaf ze haar ambtenarenbestaan op en vertrok nog diezelfde week, met dank aan de vakantiedagen die ze nog te goed had. Op kantoor werd een klein afscheidsfeestje georganiseerd, met taart en bubbels, een cadeau in de vorm van een boekenbon. Bij de aanwezigen overheerste een gevoel van verbazing. Jane stond bekend als rationeel, betrouwbaar en intelligent. Dat zij zomaar haar carrière, inclusief de aantrekkelijke inkomensafhankelijke pensioenregeling, overboord gooide om te verhuizen naar een eiland dat slechts bekendheid genoot vanwege de lokale breiwerkjes, leek totaal niet bij haar te passen.

‘Kun je wel koken?’ had een van haar collega’s gevraagd, die zich niet kon voorstellen dat de gerespecteerde HR-manager in zoiets banaals geïnteresseerd zou zijn. En tijdens het dramatisch verlopen telefoongesprek was haar die vraag ook gesteld.

‘Zeker,’ kon ze in beide gevallen geheel naar waarheid antwoorden. Haar partner Dee had wel van een feestje gehouden. Ze was directeur van een onafhankelijk productiebedrijf en in de weekeinden was het huis stevast afgeladen – acteurs, producers en schrijvers. Jane zorgde tijdens deze bijeenkomsten voor het eten, van de toastjes met kaviaar op hun beroemde

zomerfeesten tot stijlvolle diners voor twaalf personen. Toen ze het huis in Richmond verliet, de grote koffer op wieltjes achter haar aan slepend, was ze niet geheel zonder zorgen over de vraag wie nu de catering moest verzorgen tijdens deze feesten. Ze kon zich Dee's nieuwe vrouw, slank, glanzende haren, niet voorstellen met een schort voor.

Jane was zonder verwachtingen naar Fair Isle afgereisd. Dat ze van tevoren geen informatie over het oord had ingewonnen, was tekenend voor haar verwarde toestand; normaal gesproken zou ze dat gedaan hebben. Ze zou websites hebben bezocht, naar de bibliotheek zijn gegaan, een dossier hebben samengesteld met relevante informatie. Maar haar voorbereiding bestond slechts uit het aanschaffen van een aantal kookboeken. Ze zou met een beperkt budget voedzame maaltijden moeten zien klaar te maken, en ze was nog niet dermate losgeslagen dat het in haar opkwam haar nieuwe baan te verwaarlozen.

Ze was aangekomen met de postboot, de *Good Shepherd*. Het was een zonnige dag geweest, de wind blies mild uit het zuidoosten en ze had op het dek gezeten en het eiland groter zien worden. Ze voelde de opwinding die hoort bij een ontdekking. Ze merkte – nu weer – dat het voelde alsof ze de liefde van haar leven tegenkwam. Een eerste flirtende blik, gevolgd door een groeiende verstandhouding. Als de lente mooi weer brengt is het makkelijk om verliefd te worden op Fair Isle. Rond de rotsen zijn volop zeevogels te vinden; Gilsetter, het vlakke grasland ten zuiden van de havens, is bedekt met bloemen. Ze viel ervoor als een blok. Voor zowel het centrum als het eiland. Het centrum was ingericht in de noordelijke vuurtoren, inmiddels geautomatiseerd, die majesteitelijk uittorende boven de hoge, grijze rotsmassa. Ze was in een buitenwijk opgegroeid en had nooit kunnen bedenken ooit op zo'n ruige, schilderachtige plek te wonen. Ze meende hier een ander mens te kunnen worden dan de timide vrouw die nooit tegen Dee op had gekund. De keuken werd direct haar terrein. Hij was groot en langgerekt. Ooit was het de zitkamer van de vuurtorenwachter; in de ruimte bevond zich een schoorsteenmantel en twee ramen met uitzicht over de zee. Direct nadat ze was aangekomen had ze alles naar haar wensen laten inrichten, nog voordat ze haar eigen koffers had uitgepakt. Het was nog te vroeg in het seizoen voor gasten, maar het personeel diende ook gevoed te worden.

'Wat staat er op het menu vanavond?' had ze gevraagd terwijl ze de mouwen van haar katoenen blouse oprolde en haar favoriete blauwe schort over haar hoofd trok. Toen er geen antwoord kwam keek ze in de koelkast, en daarna in de vriezer. In de koelkast stond een roestvrijstalen kom met rijst, afgedekt met folie, in de vriezer lag wat gerookte schelvis. Ze maakte

een grote pan *kedgeree* klaar, met echte boter – de kosten nam ze voor lief – en grote stukken hardgekookt ei. Ze hadden het opgegeten, gezeten aan de ronde tafel in de keuken. De gesprekken gingen over nesten en aantallen zeevogels. Niemand had haar gevraagd waarom ze naar Fair Isle was gekomen om kok te worden.

Later zei Maurice dat het leek alsof Mary Poppins was aangekomen om de touwtjes in handen te nemen. Ze waren er allemaal van overtuigd dat het goed zat. Jane had die opmerking altijd gekoesterd.

De geur leerde haar dat haar gebak bijna klaar was. Ze tilde de bakplaat uit de oven en zette deze op tafel, legde de scones wat uit elkaar zodat ze vanbinnen goed zouden garen, en deed alles weer terug in de oven. Ze zette haar kookwekker op drie minuten, hoewel ze wist dat ze die niet nodig had. In deze keuken brandde niets aan. Niet zolang Jane het voor het zeggen had.

De deur zwaaide open en Maurice kwam binnen. Hij droeg een flanelen overhemd met een grijs vest, een wijde ribbroek en leren slippers. Hij leek op de morsige academicus die hij was voordat hij met zijn nieuwe, jonge vrouw naar het eiland verhuisde. Jane reageerde – haast automatisch – door het vuur onder de ketel aan te steken. Maurice en Angela hadden binnen het centrum hun eigen vertrekken, maar hij dronk 's ochtends zijn koffie meestal in de grote keuken. Jane had een cafetière en bestelde echte koffie in Lerwick. Hij was de enige met wie ze die deelde.

‘Het vliegtuig is wel degelijk vertrokken,’ zei hij.

‘Ja, ik heb het gehoord.’ Ze zweeg, vulde de cafetière en haalde toen de scones uit de oven, precies op het moment dat de kookwekker afliep. ‘Hoeveel gasten zijn er nog?’

Maurice had de vertrekkende gasten en hun bagage met zijn Land Rover naar het vliegtuig gebracht. ‘Nog maar vier,’ zei hij. ‘Ron en Sue Johns zijn ook mee. Ze hebben het weerbericht gehoord en wilden hier niet vastzitten.’

Jane hevelde de scones van de plaat over naar een rooster, om ze te laten afkoelen. Maurice, in gedachten verzonken, pakte er een, brak hem in tweeën en besmeerde hem met boter.

‘Jimmy Perez is vandaag aangekomen, met zijn nieuwe vrouw,’ vervolgde hij met zijn mond vol. ‘James en Mary stonden hen op te wachten. Het arme kind! Toen ze uit het vliegtuig stapte was ze zo bleek als een vaatdoek. Je kunt het haar niet kwalijk nemen. Ik zou zo’n vlucht ook niet aangenaam hebben gevonden.’

Maurice was verantwoordelijk voor de administratie van het centrum. Het was niet alleen opgezet voor wetenschappelijk werk, maar was ook een plek

waar natuurliefhebbers konden neerstrijken, of mensen die wilden ervaren hoe het is om te verblijven op het meest afgelegen, onbewoonde eiland van het Verenigd Koninkrijk. In september was het druk geweest met vogelaars. September was dé vogeltrekmaand, en een week van aanhoudende oostenwind had twee nieuwe soorten richting Engeland gedreven, samen met een aantal minder zeldzame exemplaren. Nu, midden oktober, met zware westenwind in het vooruitzicht, was het centrum bijna verlaten. Maurice was met vervroegd pensioen gegaan, had de universiteit verlaten en speelde nu de succesvolle hoteluitbater. Jane kon slechts raden naar zijn motieven, en het zou niet in haar opkomen om hem ernaar te vragen.

Maar wat ze wel wist, was dat hij gek was op roddelen. Wellicht omdat het leek op de licht stekelige conversaties die werden gevoerd in de lerarenkamer van een kleine school. Schijnbaar zonder enige inspanning was hij van alles op de hoogte. Jane gedroeg zich tegenover de meeste eilandbewoners afstandelijk. Ze kende en mocht Mary Perez, ze werd af en toe uitgenodigd om in Springfield te komen lunchen op haar vrije dagen, maar de twee konden amper beschouwd worden als goede vrienden.

‘Hij zit bij de politie, toch?’ Jane was niet bijster geïnteresseerd. Ze keek op haar horloge. Nog een halfuur tot de lunch. Ze stak het gas aan onder een grote pan met soep, roerde erin en deed toen het deksel erop.

‘Dat klopt. Mary hoopte dat hij terug zou komen toen er een paar jaar geleden een kleine boerderij beschikbaar kwam, maar hij is in Lerwick gebleven. Als hij geen zoon krijgt, zal hij de laatste Perez in Schotland zijn. Er heeft sinds die eerste die op het strand is aangespoeld, afkomstig van een schip uit de Spaanse Armada, altijd een Perez gewoond op Fair Isle.’

‘Een dochter kan de naam aanhouden en doorgeven,’ zei Jane afgemeten. Ze vond dat Maurice zich meer dan wie ook bewust diende te zijn van het gevaar van generalisaties op basis van geslacht. Alle bezoekers gingen ervan uit dat hij de baas was van het centrum, en dat Angela de reserveringen en het huishouden regelde. In werkelijkheid was Angela de wetenschapper. Zij was degene die de rotsen beklom om een noordse stormvogel of een alk te ringen, zij was het die er met de rubberboot op uittrok om vogels te tellen, terwijl Maurice de telefoon beantwoordde, het personeel aanstuurde en de toiletrollen bestelde. En Angela had, om professionele redenen, na haar huwelijk haar meisjesnaam aangehouden.

Maurice glimlachte. ‘Natuurlijk, maar voor James en Mary zou het toch niet hetzelfde zijn. En zeker niet voor James. Het is voor hem al erg genoeg dat Jimmy er niet is om de *Good Shepherd* over te nemen. James wil een kleinzoon.’

Jane liep naar de eetzaal en begon de tafels te dekken.

Angela verscheen nadat iedereen aan tafel had plaatsgenomen. Soms dacht Jane dat ze alleen maar zo laat kwam om een entree te kunnen maken. Vandaag was de publieke belangstelling echter minimaal: behalve het personeel, dat inmiddels wel aan haar theater gewend was, bestond die uit slechts vier bezoekers en Poppy, de dochter van Maurice. En Maurice, die haar aanbad, die totaal geen bezwaar maakte tegen zijn nieuwe rol in het leven, zolang zij maar gelukkig was. Angela had wat soep opgeschept uit de pan die nog altijd op een laag vuurtje stond te pruttelen, bleef staan en keek op hen neer. Ze was twintig jaar jonger dan Maurice, lang en sterk. Ze had bijna zwart haar, vol krullen en lang genoeg om op te gaan zitten. Nu droeg ze het hoog opgestoken met behulp van een kam. Haar haar was haar handelsmerk. Ze was een vaste commentator van natuurseries op de BBC, en het was aan haar kapsel te danken dat kijkers haar herkenden. Jane nam aan dat Maurice aangenaam verrast was geweest door haar aandacht voor hem, haar faam en haar leeftijd. Vandaar dat hij de vrouw verliet die zijn kleding waste, zijn maaltijden kookte en zijn kinderen verzorgde en naar volwassenheid leidde – mits Poppy als volwassene gezien kon worden. Jane had de verlaten echtgenote nooit ontmoet, maar ze had medelijden met de vrouw.

Jane verwachtte dat Angela zich bij hen zou voegen en het gesprek snel en behendig zou ombuigen richting haar eigen preoccupaties. Dat was het gangbare verloop. Maar Angela bleef staan en Jane kreeg in de gaten dat de vrouw des duivels was, ze was zo boos dat haar handen die de soepkom omklemden, trilden. Ze zette de kom heel voorzichtig op tafel. De gesprekken in de ruimte vielen stil. Buiten ging het inmiddels steeds heftiger tekeer en ook daar waren ze zich van bewust. Ondanks het dubbelglas in de ramen hoorden ze de golven op de rotsen beuken, en zagen ze het water opspatten alsof een reus op de rotsen spuugde.

‘Wie is er in de vogelkamer geweest?’ De vraag werd ingehouden gesteld, nauwelijks harder dan op fluisterton, maar de woede achter de woorden was duidelijk hoorbaar. Alleen Maurice leek niets in de gaten te hebben. Hij veegde een broodkruimel weg van zijn kom en keek op.

‘Is er iets?’

‘Volgens mij heeft iemand zich met mijn werk bemoeid.’

‘Ik ben er geweest om op de computer de reserveringen na te kijken. Roger belde met de vraag of we aankomende juni plaats hebben voor een gezelschap, en om de een of andere reden deed de computer thuis het niet.’

‘Het heeft niets te maken met de computer. Het gaat om een concept voor een artikel. Handgeschreven.’ Angela richtte zich bij dit antwoord tot

Maurice, maar ze sprak dermate hard dat de anderen het moeiteloos konden volgen. Terwijl ze luisterde werd Jane overvallen door het beeld van een met de hand schrijvende Angela. Dat deed ze nooit, behalve misschien als ze onderweg iets moest vastleggen en er niets anders voorhanden was. De baas was gecharmeerd van technologie. Ze voltooide zelfs de aantekeningen op de laptop over de vogels die 's avonds waren gezien. 'Het is weg,' vervolgde Angela. 'Iemand moet het meegenomen hebben.' Ze keek de ruimte rond, nam de vier bezoekers die aan hun eigen tafel zaten in zich op en zei, nog wat harder: 'Iemand moet het meegenomen hebben.'

3

Perez had Fran exact uitgelegd wat ze van zijn ouderlijk huis kon verwachten. Hij had de keuken met het uitzicht over de zuidelijke haven beschreven, de Rayburn met het rek erboven om in de winter kleding te kunnen drogen, het waterbestendige tafelkleed, groen met een patroon van kleine grijze blaadjes, zijn moeders aquarellen aan de muur. Hij had verteld over zijn jeugd die hij daar had doorgebracht, daarna luisterde hij naar haar verhalen over opgroeien in Londen; intieme conversaties, onderdeel van het ritueel dat hoort bij een ontluikende relatie, dodelijk saai voor iedere buitenstaander.

‘Moeder zal waarschijnlijk al haar schilderijen hebben verstopt,’ had Perez gezegd. ‘Ze vindt het gênant om ze aan een echte kunstenaar te laten zien.’ En Fran vond dat ze inmiddels een echte kunstenaar was; mensen plaatsen opdrachten voor schilderijen en haar werk werd getoond in galeries. Ze was blij dat Mary haar schilderijen aan de muren had laten hangen. Ze waren heel klein en delicaat, in een stijl waar Fran helemaal niet van hield, maar interessant omdat ze de eenvoudige details van het alledaagse leven op Fair Isle liet zien, die normaal gesproken geen aandacht trokken. Fran zag een stuk kapotte muur, waaraan op een hoek een paar plukken schapenwol waren achtergebleven, en een schets van een graf op het kerkhof. Fran bekeek deze aandachtig, maar de grafsteen was van opzij getekend, dus zelfs als dit model een inscriptie had, zou die onmogelijk te ontcijferen zijn geweest. Naast Mary’s schilderijen van het eiland hingen er kleurrijke kiekjes en afdrucken die verwezen naar de Spaanse wortels van de familie Perez. Het verhaal ging dat Jimmy’s voorouder was aangespoeld nadat het Spaanse schip waarop hij meevoer, de *El Gran Grifon*, was vergaan. Waarschijnlijk was het verhaal waar. Het wrak uit de zestiende eeuw lag er in elk geval, een onderwaterattractie voor duikers, en hoe vielen anders de vreemde naam en de exotische huidtint van James Perez en zijn zoon te verklaren?

Omdat de boerderij erg leek op wat ze zich ervan had voorgesteld, maar toch niet hetzelfde was – hij was kleiner, benauwder – kreeg Fran het

gevoel dat ze een parallelle wereld had betreden. Ze zat aan tafel en luisterde naar Mary en James en het was alsof ze een figurant was op een filmset, afgezonderd, niet van belang voor de echte actie.

Zal het hier altijd zo zijn? Ik zal me hier nooit echt thuis voelen.

Het was recentelijk niet meer ter sprake gekomen, maar Fran rekende erop dat Perez op een dag zou terugkeren. Dat vooruitzicht leek haar geweldig, ze hield van het idee op een van de meest afgelegen plekken van Schotland te zijn en een familietraditie voort te zetten die terugging tot de zestiende eeuw. Nu wist ze niet meer zeker of dat zo goed zou uitpakken.

Mary praatte over de huwelijksvoorbereidingen. Haar zoon en zijn Engelse vrouw zouden in mei trouwen en ze ging ervan uit dat Fran hiernaar uitkeek en haar ideeën over de huwelijksdag met haar zou willen delen. Maar Fran was al eerder getrouwd geweest. Ze had een dochter, Cassie, die deze week bij haar vader verbleef, in zijn grote huis in Brae. Fran wilde trouwen met Jimmy Perez, maar ze had geen oog voor de details van de ceremonie. Ze had niet verwacht dat Mary het type zou zijn dat zeurde over bloemen, de uitnodigingen en de vraag of ze een hoed op moest. Mary was als verpleegkundige naar Fair Isle gekomen en vanaf het moment dat ze getrouwd was, hielp ze mee op de boerderij. Ze was een sterke, praktisch ingestelde vrouw. Maar Jimmy was haar enige zoon en misschien dacht ze Fran een plezier te doen door interesse te tonen voor hun grote dag. Fran meende dat de oudere vrouw vooral vriendschap wilde sluiten met haar kersverse schoondochter.

‘We dachten aan een huwelijk in Lerwick,’ zei Fran. ‘Een kleine ceremonie. Het is voor ons allebei tenslotte de tweede keer. Aansluitend een feest voor vrienden en familie.’

James had na deze woorden opgekeken. ‘Je moet hier ook iets organiseren. Voor de mensen die niet naar Mainland kunnen. En je familie zal het eiland willen zien. En jullie moeten een *hame-farin* hebben. Dit is Jimmy’s thuis.’

‘Uiteraard,’ zei Fran, hoewel het nog niet in haar opgekomen was om het hele circus naar het eiland te verplaatsen. Ze dacht aan haar ouders en de vlucht of boottocht die hun te wachten stond. En kon ze Cassie wel aan dat gevaar blootstellen? Als er een feest zou worden georganiseerd, moest ze ook haar goede vrienden uit Londen uitnodigen. Zij zouden dat niet willen missen. Wat zouden zij hiervan vinden? En waar moesten ze slapen? ‘Het leek ons een goed idee om deze week een feestje te geven om je verloving te vieren,’ zei Mary.

‘Dat klinkt goed. Maar doe voor mij vooral niet te veel moeite.’ Fran’s blik zocht ter ondersteuning die van Perez. Hij had gedurende deze conversatie

nog geen woord gezegd. Hij haalde zijn schouders op, waaruit Fran opmaakte dat alles al geregeld was. Ze konden zeggen wat ze wilden, het zou niet meer uitmaken.

‘O, maar ik organiseer het niet hier,’ glimlachte Mary. ‘Het huis is te klein. Bij een fatsoenlijk feest op Fair Isle hoort muziek en dans. Ik dacht eraan om het onderzoekscentrum af te huren. Zij hebben een geschikte ruimte waar gedanst kan worden, en Jane kan de catering verzorgen.’

‘Jane?’ Het leek Fran het veiligst om in te gaan op de details.

‘Ze werkt in de keuken van het centrum. Ze is een heel goede kok.’

‘Prima,’ zei Fran. Wat kon ze hier nog aan toevoegen? O Jimmy, dacht ze. Ik weet echt niet of ik het daar uithoud, zelfs met jou. Ze wendde zich tot zijn moeder. ‘En wanneer wilde je het feest geven?’

‘Ik heb het centrum voor morgen afgehuurd.’ En, daar haastig achteraan: ‘Niets definitiefs natuurlijk, ik wilde eerst met jou overleggen.’

‘Prima,’ zei Fran weer, zich vanbinnen verbijtend.

Na de lunch had ze het gevoel dat ze gek zou worden als ze nog langer binnenbleef. Ze had Mary geholpen met de afwas en daarna hadden ze koffiegedronken in de woonkamer, waar een groot raam op het zuiden uitzicht bood over de lagergelegen velden en het water. Jimmy’s vader was de lekenpriester van de kerk en had zich teruggetrokken in de kleine slaapkamer die dienstdeed als kantoor, om de zondagse mis voor te bereiden. Het drietal zat zwijgend bij elkaar, gefascineerd door het schouwspel van de enorme golven die door de haven rolden en op de rotsen te pletter sloegen. Het was opgehouden met regenen, maar het was des te harder gaan waaien, meende Fran. Het geluid van de wind was hoorbaar door de dikke muren van het huis, een constant gehuil dat haar op de zenuwen werkte, dat haar nog nerveuzer maakte dan ze al was. Vlak voor de ruit worstelde een zilvermeeuw om tegen de wind in te komen; het deed Fran denken aan het vliegtuig en ze werd een beetje misselijk. Ze reikte naar haar kopje om haar koffie op te drinken, en dacht: wat is er aan de hand met Jimmy? Hij heeft nauwelijks iets gezegd sinds we hier zijn aangekomen. Heeft hij spijt van zijn beslissing om niet terug te keren, toen hij daarvoor de kans had? We hadden elkaar toen net leren kennen. Geeft hij mij de schuld? Wil hij terugkomen naar huis?

Perez stond op en stak zijn hand uit om Fran overeind te helpen. ‘Kom op, laten we gaan wandelen. Ik wil je het eiland laten zien.’

‘Ben je gek geworden?’ zei Mary. ‘Wie gaat er nu naar buiten in dit weer?’ ‘We kunnen naar de noordelijke vuurtoren, met Jane de catering bespreken voor morgen.’ Zijn grijns verraadde dat dit niet noodzakelijk was, zijn

moeder had hier al voor gezorgd. ‘Bovendien is de voorspelling dat het vanavond alleen maar erger wordt. Als we vandaag niet naar buiten gaan, is het maar de vraag wanneer we weer een kans krijgen.’

Bij de keukendeur deden ze hun laarzen en regenjassen aan. Ze stonden daar beschut, maar toch proefde ze het zout op haar lippen; toen ze van het huis wegliepen ontnam een windvlaag haar de adem en blies haar zowat omver. Perez lachte en sloeg zijn arm om haar heen.

Ze liepen noordwaarts en Perez wees de plekken aan die veel voor hem betekenden: ‘Daar woonden vroeger Ingrid en Jerry. Ik paste af en toe op hun drie meiden, al was ik zelf nauwelijks ouder dan zij waren. Wat had ik mijn handen vol aan hen! De windturbines leveren nu alle stroom op het eiland. In mijn tijd had elke boerderij zijn eigen generator. Je kon ze aan horen gaan als de schemer inviel. Dat huis daar op de oever is van Myers Jimmy. En daar loopt Margo, op de weg terug van het postkantoor.’ Ze stopten bij de winkel om chocolade te kopen en een stapeltje ansichtkaarten, die Fran wilde versturen naar haar familie in het zuiden – zodra het weer het toestond dat de post werd opgehaald. De storm was hét onderwerp van gesprek. De vrouw van middelbare leeftijd in een zelfgebreid vest leunde over de toonbank. ‘Nog nieuws over de boot, Jimmy?’ En toen hij zijn hoofd schudde: ‘Ik zie hem morgen ook niet vertrekken en al het brood is op. Maar goed dat ik veel gedroogde gist heb. De biervoorraad slinkt ook. Het is maar te hopen dat iedereen genoeg heeft ingekocht.’

Nog verder naar het noorden verdween elk teken van beschaving. Het land werd heuvelachtiger, en Fran zag de weg in de verte verdwijnen, de heuvels en de landingsbaan aan de ene kant, en vlakke weiden aan de andere. Rechts lag de glooiende massa die Sheep Rock werd genoemd, die afboog in zee en Fair Isle zijn kenmerkende, vanaf Shetland en de Northlink-boten direct herkenbare kustvorm gaf.

‘Wat is dat?’ Fran stond stil en draaide met haar rug naar de wind. Ze dacht dat ze een redelijk goede conditie had, maar dit was zwaar en ze was dan ook blij dat ze even een excuus had om uit te rusten. Ze wees naar een van staaldraad gevlochten kooi boven op een muur. Hij was cilindervormig, en aan een van de nauwe uiteinden zat een houten doos.

‘Een val. Hiermee vangen de wetenschappers van het onderzoekscentrum de vogels om ze te kunnen ringen. Er zijn hier al sinds de jaren vijftig natuurwetenschappers actief; ze zijn ooit begonnen in een paar houten hutjes vlak bij de noordelijke haven, aangelegd door een paar krijgsgevangenen. Kennelijk droomden ze over een terugkeer, om een studiecentrum

voor planten en vogels op te richten. Toen de noordelijke vuurtoren geautomatiseerd werd, kwam er een grote inzamelingsactie op gang om het te verbouwen tot een modern onderzoekscentrum. In de lente worden er botanische cursussen georganiseerd. In deze tijd van het jaar zijn de vogelaars er de baas. Soms lijkt het wel alsof iedereen op het eiland rondloopt met een verrekijker of telescoop, op zoek naar zeldzame vogels.' Perez zweeg even. 'Ze zijn nogal fanatiek.'

'Hoe gaan de mensen van het centrum en de eilanders met elkaar om? Kan iedereen met elkaar opschieten?'

'Over het algemeen wel. We zijn allemaal opgegroeid met het centrum op het eiland, en iedereen heeft ingestemd met de verbouwing van de vuurtoren; het ligt zo ver van alle andere huizen dat je je niet kunt voorstellen dat er gewone lui zouden willen wonen. Het zorgt voor handel in de winkel, de boot en het postkantoor. In het verleden is er af en toe geklaagd over bezoekers die muurtjes beschadigden en gewassen plattrapten bij het betreden van iemands erf, maar één storm zoals deze kan minstens zoveel schade veroorzaken als een horde vogelaars. Maurice en Angela wonen er nu zo'n jaar of vijf. Iedereen vindt hen wel oké.'

'Ik dacht dat je moeder zei dat het centrum werd gerund door ene Jane.'

'Jane is de kok. Erg goed en angstaanjagend efficiënt. De feestjes op het eiland zijn van de grond gekomen omdat het eten zo goed is.'

Hij liep weer verder. Voor hen lag een nauwe strook land, met de zandrijge kust aan de ene kant, rotsen en kiezels aan de andere.

'Dat is de noordelijke haven, de ligplaats van de *Good Shepherd*,' zei Perez. 'Bij goed weer ligt ze daar afgemeerd, maar ze hebben haar op het droge getakeld. Kom op, doorlopen. We hebben nog een eind te gaan.'

Ineens waren ze na een bocht in de smalle weg bij de vuurtoren. Een rij witte hoeves met daarachter de toren, een aangelegde tuin die aan één zijde werd doorkruist door waslijnen, het geheel ommuurd door lage, eveneens witte stenen.

Fran was moe na de wandeling tegen de wind in. Het was nu bewolkt geworden, en achter de kleine ramen brandden de lichten uitnodigend. Haar gedachten dwaalden af naar thee, een haardvuur, ontsnappen aan het eindeloze geluid van de storm. Ze wist niet of ze de terugtocht naar de zuidkant van het eiland aan zou kunnen.

Perez opende een deur naar de veranda, voorzien van kledinghaken, en een bank waarop vreemde laarzen en schoenen lagen. Ze rook de geur van natte laarzen en oude sokken, regenjassen. Uit de verte kwamen stemmen. 'Het spijt me, maar dat is onmogelijk.' Een heldere vrouwenstem, de stem van iemand die verwacht serieus genomen te worden. Een Engelse met

een goede opleiding. ‘U hebt deze ochtend de kans gehad om met het vliegtuig mee te gaan. We hebben u verteld dat de boot zeer waarschijnlijk niet kan uitvaren. De bemanning zet haar leven en dat van hun passagiers niet op het spel alleen maar omdat u zich verveelt.’ Dit moest Jane zijn, de kok, dacht Fran. De spreker klonk in elk geval griezelig kordaat.

‘Niemand heeft me iets over een vliegtuig verteld!’ Een andere vrouw. Jonger. In haar stem klonk de dreinende toon door van een verwende tiener.

‘Het is tijdens het ontbijt bekendgemaakt.’

‘Je weet dat ik nooit ontbijt. Je had me moeten opzoeken en het me moeten zeggen. Waarom heeft mijn vader me niets verteld?’

‘Dat had al geen zin meer. Alle beschikbare plaatsen waren al vergeven.’

‘O, god!’ In deze hoge, pathetische gil meende Fran wel degelijk paniek te bespeuren, het soort paniek dat ze zelf had gevoeld toen ze dacht dat het vliegtuig zou neerstorten. ‘Ik haat het hier. Nóg een dag hier overleef ik niet.’